

Tartu Naiste Varjupaik
Vägivallast on väljapääs

Step up!
CAMPAIGN

SUPPORTED BY
UN WOMEN

ORANGE

THE SOLUTION AGAINST
WORLDWIDE GENDER
VIOLENCE

PRESSITEADE

25. mai 2016

Täna algab naistevastase vägivalla vastane teavituskampaania *Step up!* mida viivad läbi Women against Violence Europe (WAVE), MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus, Eesti Naiste Varjupaikade Liit ja Tartu Laste Tugikeskus

Kampaania eesmärgiks on tagada vägivalda kogenud naiste ja nende laste ligipääs abile ning kaitsele vägivalla eest.

Kuigi iga kolmas naine Euroopas kannatab füüsilise või seksuaalse vägivalla all, pakuvad riigid, millele need naised makse maksavad, väga vähe abi selle olukorraga toimetulemiseks. Vaid viieteistkümnes riigis neljakümne kuuest on olemas üleriigiline abiliin. Euroopa naistevarjupaikades on puudu üle 47 000 varjupaigakoha, puudu on ka tugikeskused seksuaalvägivalla- ja vägistamise ohvritele. Üks haavatavaid ühiskondlikke grupe, keda peaks kõige rohkem toetama, peab liigagi sageli lootma vaid iseendale.

“Täna on teenused naistevastase vägivalla ohvrite abistamiseks paljudes Euroopa riikides selgelt alarahastatud ning seetõttu on hädasolijatel tihti võimatu asjakohast abi saada. Kutsume üles ELi ametiasutusi, liikmesriikide valitsusi ja teisi ühiskondlikke huvigrupe suurendama jõupingutusi vägivallaohvrite abistamiseks ning antud valdkonna rahastamiseks,” selgitab Rosa Logar, WAVE president.

WAVE alustab üle-Euroopalise naiste vastu suunatud vägivallaga võitlemise kampaaniaga “Step up!”

Naistevastase vägivalla vastane võrgustik on võtnud järgmise kahe aasta eesmärgiks suurendada ühiskonna teadlikkust ja valmisolekut kogu Euroopas pakkuda abi vägivalla ohvritele – naistele ja lastele. Naiste- ja tüdrukutevastane vägivald on jätkuvalt suurima ulatusega inimõiguste rikkumine ja võib osutada surmavaks – 2012. aasta andmed näitavad, et hinnanguliselt 47% mõrvatud naistest said surma oma pereliikme või partneri käe läbi.

Üks spetsialiseeritud abi alarahastamise põhjuseid peitub selles, et ühiskonnas kiputakse süüdistama tekkinud olukorras ohvrit ennast. Ka vägivallast teatamata jätmine võib olla põhjustatud ohvri süüdistamise tendentsist.

Enamus riikidest deklareerib ametlikul tasandil, et seksuaalne vägivald ja perevägivald ei ole aktsepteeritavad, ent praktikas suletakse tihti silmad ja ohver jääb piisava toeta.

Eesti on üks neist riikidest, kus töötavad naiste tugikeskused ja ööpäevaringne ohvritele mõeldud tugitelefoni. Ent ka Eestis on palju probleeme – alates palgalõhest, mis võib naise muuta mehest majanduslikult nii sõltuvaks, et ta on sunnitud vägivallaga leppima, kuni tänaseni levinud ohvrit süüdistavate hoiakuteni nii ohvriga vahetult kokku puutuvate ametnike ja spetsialistide kui laiema avalikkuse seas.

Kui riik läbi oma ametkondade ja tugisüsteemide ei suhtu ohvri muresse tõsiselt, loobub ohver abi otsimisest või pöördub heitunult vägivaldsesse suhtesse tagasi. Ent iga vägivaldse suhte maksame lõppeks kinni meie kõik koos: emeritprofessor Ene-Margit Tiit avaldas hiljuti arvutused, mille järgi **Eestis kulub perevägivalda tagajärgedega tegelemiseks 116,5 miljonit eurot aastas.**

Tugiteenused on äärmiselt olulised selleks, et naised ja lapsed saaksid väljuda vägivallatsüklis ja alustada inimväärset elu. Seetõttu nõuame Euroopa riikide valitsustelt, et need investeeriksid naistevastase vägivalda ohvritele spetsialiseeritud teenuste kättesaadavusse. Meie ühiskond vajab tugiteenuseid, mille töö lähtub naiste inimõiguste perspektiivist, sest seeläbi muutub kogu me ühiskond tervemaks. Täpsem info on lisatud [videos](#).

WAVE 2015 raportist leiab järgmist statistikat spetsialiseeritud teenuste ligipääsu kohta:

- Vaid 15 riiki Euroopas 46-st pakuvad 24/7 töötavat tasuta abiliini
- Euroopas on hetkel puudu enam kui 47`000 naiste varjupaiga kohta. Iseäranis kriitiline on olukord uutes EL liikmesriikides, mis ühinesid pärast 2004. aastat ning mitte-liikmesriikides
- Enamuses riikides on puudu tugikeskused seksuaalvägivalda ja vägistamisohvritele suunatud spetsialiseeritud abistamiseks
- Ligipääs spetsialiseeritud teenustele puudub või on raskendatud paljudele naistele, sealhulgas etnilistele vähemustele, dokumentidega ja dokumentideta immigratidele, puudega, eakatele ja LGBT naistele

Eestis osutatakse alates 2016. aastast esmakordselt naiste tugikeskuse teenust kõikjal üle Eesti. Tugikeskustesse on vajadusel võimalik pöörduda ööpäevaringselt, samuti töötab 24/7 tugitelefoni 1492, mis vastab nii eesti kui vene keeles. Kõigis maakondades osutavad praegu abi naistevastase vägivalda ohvrite ja nende laste abistamisele spetsialiseerunud iseseisvad MTÜd. Naiste tugikeskuste töötajad ja nendega koostööd tegevad psühholoogid ja juristid on saanud eriväljaõppe naistevastase vägivalda ohvritega töötamiseks.

Töö vägivalda kogenud naiste ja nende lastega nõuab sageli pikaajalist psühholoogilist nõustamist. Tihti on vägivallaringist lõplikult välja pääsemiseks vaja ka juriidilist abi, et kohtus oma õigusi kaitsta.

Tugikeskustele riigi poolt nõustamisteenuste osutamiseks eraldatud toetus on küll aasta-aastalt kasvanud, ent täna on see veel selgelt ebapiisav, et tagada kõigile ohvritele vajalikul määral igakülgset abi. Täna tegutsevatel tugikeskuste töötajatel puudub samuti igasugune kindlus, et nende aastate jooksul välja arendatud kompetentsi soovib riik kasutada ka tulevikus.

Ajal, mil räägitakse palju solidaarsusest ja inimõiguste kaitsest, kutsuvad WAVE võrgustik, MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus, MTÜ Eesti Naiste Varjupaikade Liit ja Tartu Laste Tugikeskus Eesti ja Euroopa võtmeotsustajaid üles:

- 1) aktiivselt toetama naistevastase vägivalda ennetustegevust ja naistevastase vägivalda ohvrite kaitsmist;
- 2) pühendumata sellele, et vajalikku abi saaksid KÕIK vägivallaohvritest naised ja nende lapsed sõltumata nende asukohast;
- 3) laiendama spetsialiseeritud tugiteenuste kättesaadavust;
- 4) tagama, et spetsialiseeritud tugiteenused, mis seavad naiste õigused ja vajadused esiplaanile ja mida osutavad iseseisvad MTÜd, oleksid kvaliteetsed ja jätkusuutlikud.

Kuivõrd naistevastane vägivald on kogu ühiskonna probleem, millel on väga suur mõju naiste majanduslikule vabadusele ja mille tagajärjed pidurdavad märgatavalt majanduse arengut nii praegu kui tulevikus, kutsub kampaania üles Eesti äri- ja heategevusorganisatsioonid üles:

Astu välja ja toeta vägivalda kogenud naise ja nende lapsi!

Et muutus vägivaldavaba ühiskonna suunas toimuks, on meil hädavajalik ühendada kõigi jõud ja energia. Seetõttu kutsume igäüht teist ühinema *Step up!* kampaaniaga.

Astu välja ja seisame koos selle eest, et lõpetada vägivald naiste ja laste vastu!

Rohkem infot kampaania kohta ning kampaania toetusvõimaluste kohta saab kas Eesti kontakt-organisatsioonidelt:

MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus kontakt: Pille Tsopp-Pagan; pille.tsopp-pagan@naistetugi.ee +372 50 74194

Eesti Naiste Varjupaikade Liit, kontakt: Eha Reitelmann, eha.reitelmann@gmail.com

+372 56 24 0606

Tartu Laste Tugikeskus, kontakt: Eha Berezjuk, ch.abuse@online.ee

või WAVE Viinis asuvalt keskuselt: office@wave-network.org , +43 1 548 27 20

WAVE keskuse kontakt: Rosa Logar, rosa.logar@interventionsstelle-wien.at või Maria Rösslhumer, maria.roesslhumer@wave-network.org

Kutsume meediat üles toetama kampaaniat, jagades meie tehtud videosõnumit, mis asub Youtube aadressil: <https://www.youtube.com/watch?v=lvcu2lZgpNE>

Rohkem infot kampaania kohta leiad www.wave-network.org

Kasutatud allikad:

European Union Fundamental Rights Agency (FRA). 2014. Violence against women – an EU-wide survey. Available at: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>

Gracia, E. and Lila, M. 2015. Attitudes towards violence against women in the EU. Available at: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/151125_attitudes_enege_report_en.pdf

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). 2013. Global study on homicide – trends, contexts, data. Available at: https://www.unodc.org/documents/gsh/pdfs/2014_GLOBAL_HOMICIDE_BOOK_web.pdf

Women against Violence Europe (WAVE). 2016. WAVE Report 2015 – On the role of specialist women's support services in Europe. Available at: http://files.wave-network.org/researchreports/WAVE_Report_2015.pdf